



Mednarodna konferenca
"Ekošole in trajnostni razvoj"
Leskovec pri Krškem,
10. junij 2023

Trajnostni razvoj učenca pri pouku tehnike in tehnologije ter izbirnih predmetih s področja tehnike

Jure Mele

Osnovna šola Notranjski odred Cerknica

Šolsko leto 2022/2023



Učenčev trajnostni razvoj pri pouku tehnike in tehnologije ter izbirnih predmetih s področja tehnike

- Ali pouk, številni projekti in dejavnosti, ki jih izvajamo na šoli, res podpirajo idejo trajnostnega razvoja?
- Kakšne so ideje trajnostnega razvoja in kateri deli koncepta so večkrat zastopani?
- Ali pedagogi dovolj poznamo koncept trajnostnega razvoja?
- Ali k temu pripomorejo sodobni pristopi poučevanja?

Ideje trajnostnega razvoja v šoli

- **Okoljsko** - gospodarska integracija: gospodarska rast in varovanje okolja vključeni v načrtovanje in implementacijo
- **Prihodnost:** zaskrbljenost glede vpliva trenutnih aktivnosti na prihodnje generacije
- **Varovanje okolja:** zaveza za zmanjšanje onesnaževanja in okoljske degradacije ter bolj učinkovita raba naravnih virov
- **Enakost:** Na prvi pogled okoljska problematika ni povezana z ekonomsko in družbeno neenakostjo. Trajnostni razvoj opozarja na njihovo tesno in zapleteno povezanost ter ponuja rešitve, da bodo revnim zagotovljene vsaj osnovne potrebe in medgeneracijska enakost. Torej je ustvarjanje bolj zelenega sveta povezano z zmanjševanjem družbene neenakosti.

Ideje trajnostnega razvoja v šoli

- **Kakovost življenja:** spoznanje, da blaginja človeštva ni zgolj rast prihodkov.
- **Participacija in demokracija:** trajnostni razvoj zahteva in omogoča sodelovanje vseh družbenih skupin »od spodaj navzgor«. Participacija državljanov v odločevalskem procesu je tista, ki omogoča implementacijo idej trajnostnega razvoja, za to pa je potrebno demokratično politično okolje. Demokratičen sistem je pomemben za kompleksne spremembe v smeri trajnostnega razvoja.
- **Načelo previdnosti:** to načelo je praktičen izraz intergeneracijske enakosti, saj če želimo obvarovati planet za prihodnje generacije, moramo biti prepričani, da naša dejanja ne bodo povzročila nepopravljive škode v okolju.

Dejavnosti Osnovne šole Notranjski odred Cerknica

Tehnika in tehnologija - drugo in tretje vzgojno-izobraževalno obdobje

Izbirni predmeti s področja tehnike:

- neobvezni izbirni predmet Tehnika - drugo vzgojno-izobraževalno obdobje
- obvezni izbirni predmeti - tretje vzgojno-izobraževalno obdobje
 - 7. razred - Obdelava gradiv les
 - 8. razred - Obdelava gradiv umetne mase
 - 9. razred - Obdelava gradiv kovine

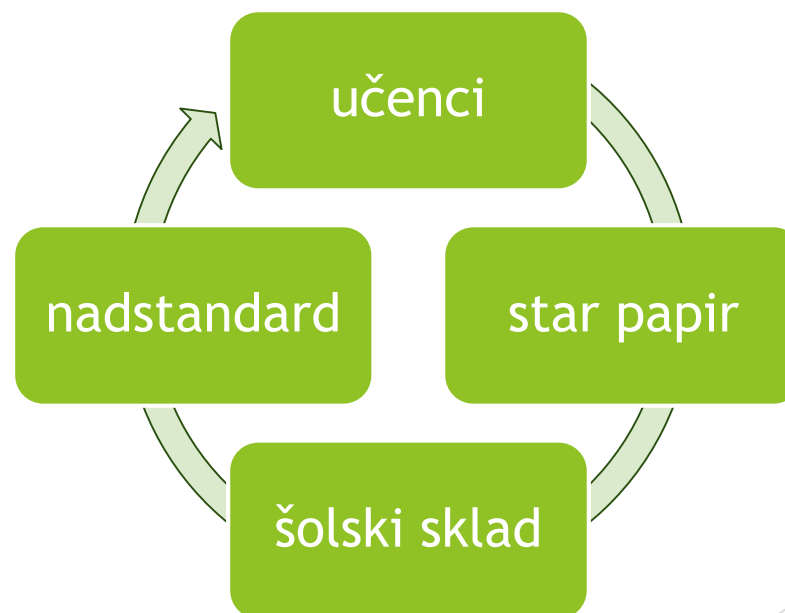
Letno je vsaj 200 učencev vključenih v izbirne predmete s področja tehnike.

- OKOLJSKA VZGOJA, ODPADNI MATERIALI, EKOLOŠKA GRADIVA, RACIONALNA UPORABA UMETNIH MAS, RECIKLAŽA
- POUDAREK NA VIDIKU GOSPODARSKE RASTI IN VAROVANJU OKOLJA

Dejavnosti Osnovne šole Notranjski odred Cerknica

Projekti eko šole:

- aktivno sodelovanje v okviru eko šole, (eko ozaveščanje, eko zbiralne akcije humanitarne narave (zbiranje PVC zamaškov, starega tekstila, plastenk, tetrapaka, kartuš in tonerjev ter izrabljenih baterij)
- sodelovanje s krajski krajevne skupnosti (npr. zbiralna akcija starega odpadnega papirja - preko 100 kg letno na učenca)



Dejavnosti Osnovne šole Notranjski odred Cerknica

Delavnica ob Dnevu druženja vseh generacij

- primer dobre prakse po principu didaktike na prostem z uporabo didaktičnega pristopa »Skrivnostnost«
- obujanje tradicionalne tehnologije (izdelava pletene košarice)
- občutenje narave in soljudi
- varovanje okolja
- gradnja in utrjevanje socialnih veščin ter medsebojnih odnosov
- razmišljanje o varovanju planeta za prihodnje generacije kot pomembnem načelu trajnostnega razvoja



Dejavnosti Osnovne šole Notranjski odred Cerknica

Primer dobre prakse - »Model roka«

- izdelava hotela za žuželke po principu didaktike na prostem
- spoznanje pomena žuželk za ravnovesje v naravi
- problemsko raziskovanje in reševanje projekta
- spoštovanje do narave in skrb za stanje našega planeta
- ozaveščanje medsebojne povezanosti - jaz, ti in svet okoli nas



Dejavnosti Osnovne šole Notranjski odred Cerknica

Problemsko reševanje in raziskovanje projekta

- Katera postavitev hotela je primernejša, v zavetju ali na vetrovnem delu?
- Ali žuželke potrebujejo sončno ali senčno lego na vrtu?
- Katere rastline privabljajo žuželke?
- Ali prisotnost ljudi moti žuželke?



Dejavnosti Osnovne šole Notranjski odred Cerknica

- v okviru projekta so učenci pridobivali vrednote trajnostnega razvoja
- spoznali so:
 - da je potrebno spoštovati in upoštevati prihodnje generacije, saj so razumeli pomen žuželk za ohranjanje ravnovesja v naravi in s tem ohranjanja okolja za prihodnje rodove
 - da je narava prostor, kjer se lahko gibamo, sproščamo, hranimo, iščemo materiale za izdelavo izdelkov, ki nam olajšajo življenje
 - da iz organskih odpadkov izdelujemo kompost, ki nam omogoča pridelavo hrane na šolskem vrtu ...
- v naravi so medsebojno sodelovali, prevzemali odgovornosti, se obnašali odgovorno in racionalno

Dejavnosti Osnovne šole Notranjski odred Cerknica

Primer dobre prakse - šolski projekt

Lesen pogrinjek in zdrav napitek za tvoj maksimalen užitek

- učencem predstaviti pomen sodelovanja in prepletanja znanja in veščin (GOS-TIT)
- ozavestiti kulturo uživanja hrane
- predstaviti odgovorno ravnanje in recikliranje neprevzete hrane
- približati načelo za prihodnost in zaskrbljenost glede vpliva trenutnih aktivnosti na prihodnje generacije



Dejavnosti Osnovne šole Notranjski odred Cerknica

Izbirni predmet

Obdelava gradiv - les

- pogrinjki
- podstavki za postrežbo zdravega napitka
- košarice za sadje
- pladnji

Učenci so krepili ročne spretnosti, prostorsko predstavo, natančnost, ustvarjalnost, inovativnost, medsebojne odnose ...



Dejavnosti Osnovne šole Notranjski odred Cerknica

Gospodinjstvo

- eko napitki iz neprevzetih živil
- priprava domačih jabolčnih krhljev
- degustacija na stojnici ob shemi šolskega sadja in zelenjave

Degustacija je naletela na zelo dobre odzive in pohvale.

Učenci so spoznali, da „jemo tudi z očmi“ in da s skupnimi močmi dosežemo boljši in višji rezultat.



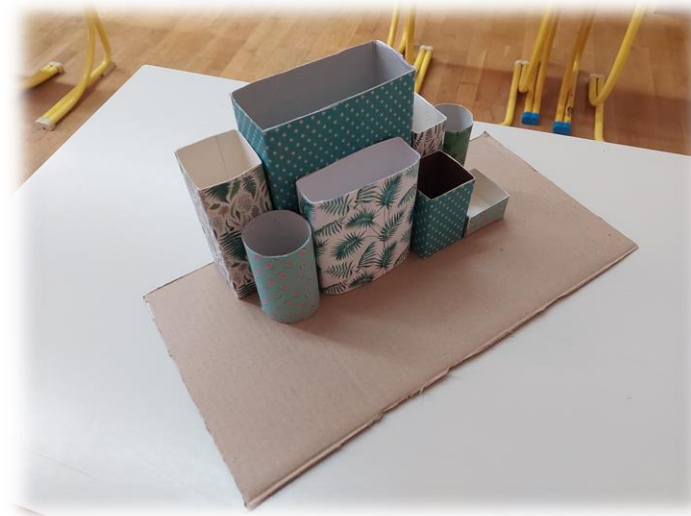
Dejavnosti Osnovne šole Notranjski odred Cerknica

Primer dobre prakse - “Od ideje do izdelka“

Interesna dejavnost Ustvarjalne delavnice

- didaktični pristop Od ideje do izdelka
- izdelava namiznega stojala za pisalni pribor
- reciklaža odpadnih materialov v uporabne unikatne izdelke
- trajnostni pristop in razmišljanje
- vpliv navad na prihodnje generacije

Avtor: Jure Mele



Leskovec pri Krškem, 10. junij 2023 14

Dejavnosti Osnovne šole Notranjski odred Cerknica

Primer dobre prakse - šolski projekt

Zdravo prehranjevanje

- izdelava zanimivih namiznih iger iz odpadnega lesa, ki so še danes dnevno v uporabi v podaljšanem bivanju



Dejavnosti Osnovne šole Notranjski odred Cerknica

Primer dobre prakse - šolski projekt

Metuljčki

- izdelava ličnih dekorativnih personaliziranih metuljčkov za fantovski pevski zbor, ki služijo kot modni dodatek na pevskih nastopih
- vdahnimo odpadnim materialom »novo življenje«
- zastopana načela trajnostnega razvoja, skrbi za prihodnost ter vplivu navad na prihodnje generacije



Dejavnosti Osnovne šole Notranjski odred Cerknica

Tehniška dneva - Ustvarjamo v lesu in Gozdovi so naše bogastvo

- večletno plodno („krožno“) sodelovanje s SGLZŠ Postojna
- SGLZŠ Postojna v svojem programu temelji na načelih trajnostnega razvoja
- učenci dan aktivno preživijo v ročni lesarski delavnici
- spoznajo ravnovesje med gozdom, divjadjo, človekom, vplivi globalnih sprememb ter dolgoročnimi posledicami porušenega ravnovesja
- spoznajo pomen pogozdovanja
- temeljito se seznanijo s poklici v gozdarstvu, lesarstvu, lovstvu
- posamezni učenci se na podlagi omenjenih dejavnosti odločijo za izbiro deficitarnih poklicev na tem področju

Ugotovitve

- dejavnosti in projekti naše šole podpirajo idejo trajnostnega razvoja v večini ključnih načel
- pedagogi tehnike in tehnologije Osnovne šole Notranjski odred Cerknica gradimo in sooblikujemo različne dejavnosti na področju trajnosti
- trajnosti namenjamo in posvečamo posebno pozornost vsi zaposleni na šoli
- posebno pozornost namenjamo skrbi za prihodnost - zaskrbljenost glede vpliva trenutnih aktivnosti na prihodnje generacije
- delujemo v prepričanju, da naša dejanja ne bodo povzročila nepopravljive škode v okolju
- pot do zastavljenih ciljev vključuje različne in sodobne pristope, saj le tako se lahko približamo novemu, sodobnemu učencu
- učenci načela trajnostnega razvoja podzavestno in zavestno ponotranjajo

Kako naprej?

Kaj ostaja problem?

Kateri pristop je najmanj zastopan?

Odgovor je širši, vsešolski pristop.

Ni dovolj, da se trajnost le razmišlja.

Potrebno jo je dnevno živeti!

Pod tem med drugim razumemo tudi prehranjevanje v domačem okolju, dejavnosti v prostem času, predvsem pa dobre medsebojne odnose.

Tu pa družbo v prihodnosti čaka še zelo veliko izzivov.